

نقش سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر صورت های مالی حسابرسی شده شرکتهای بورسی تهران

حمید نجفلی

"استاد، گروه حسابداری واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ابهر، ایران"

h_najafli@yahoo.com

مسلم فرهادی

"دانشجو، گروه حسابداری، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ابهر، ایران"

Farhadi8900@yahoo.com

مجتبی احمدی

"کارشناس ارشد مدیریت مالی"

mmsahmadi@gmail.com

چکیده

حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است و مدیران باید جهت تصمیم گیری بهتر، اطلاعات مناسب و با کیفیت را از تمام کانالهای رسمی و غیررسمی بدست آورند. بنابراین با توجه به قابلیت های بالقوه سیستم های اطلاعاتی حسابداری، سیستم اطلاعاتی مدیریت و بسته های آماده نرم افزار به عنوان سیستم های اطلاعاتی حسابداری کامپیوتری، در این تحقیق به دنبال بررسی این موضوع بوده ایم که نقش و استفاده از این فناوری های اطلاعاتی در صورت های مالی حسابرسی شده موثر می باشد یا خیر. در این تحقیق حسابرسان معتمد سازمان بورس اوراق بهادار و اساتید هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی در جامعه آماری لحاظ شدند و تاثیر سیستم اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر صورت های مالی حسابرسی شده شرکتهای بورسی تهران در قالب پرسشنامه ای مورد سوال و بررسی قرار گرفت و در این تحقیق از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده گردید. روشهای آماری که روی این پرسشنامه انجام داده شد آمار استنباطی بوده است که از آزمونهای کلموگروف-اسمیرنوف و آزمون تی-استودنت تک نمونه ای استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش در راستای فرضیه های مطرح شده به این شرح بودند که سیستم اطلاعاتی مدیریت و سیستم اطلاعاتی حسابداری بر ویژگی مربوط بودن و قابلیت مقایسه در صورت های مالی حسابرسی شده تاثیر بالایی دارند ولیکن این تاثیر بر ویژگی ((قابلیت اعتماد)) در صورت های مالی حسابرسی شده پایین می باشد. جهت بررسی میزان تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم اطلاعاتی مدیریت بر هر یک از ویژگی های کیفی از آزمون آنالیز واریانس بر روی سه شاخص مربوط بودن، قابلیت مقایسه و قابلیت اعتماد استفاده گردید. بدین منظور با استفاده از آزمون مقایسه ای دوتایی میانگینها دسته های دوتایی با یکدیگر مقایسه شد و رتبه اول این تاثیر گذاری را ویژگی مربوط بودن بدست آورد.

واژگان کلیدی: سیستم اطلاعاتی حسابداری، سیستم اطلاعاتی مدیریت، صورت های مالی حسابرسی شده

مقدمه

اهمیت دسترسی به اطلاعات برای اتخاذ تصمیمی صحیح در گذشته به سان امروز مورد توجه قرار نداشت. اما امروزه، اطلاعات مهم ترین منبع در اختیار مدیر بعد از منابع انسانی محسوب میگردد. از آنجا که افراد در جریان آغاز تصمیم به منابع اطلاعاتی چند گانه متوسل می شوند و با توجه به افزایش حجم و سرعت تولید اطلاعات، ایجاد نوعی سیستم ضروری است که تمام این اطلاعات را پالایش، فشرده، ذخیره و منتقل نماید. و به همین سبب است که نظام اطلاعاتی مدیریت شکل میگیرد. سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان بخشی از این نظام، رویدادهای مالی را، ثبت و تلخیص کرده و سپس به عنوان اطلاعات حسابداری، جهت پشتیبانی از فرآیند تصمیم گیری مدیریت گزارش می کند. از سوی دیگر، انقلاب فناوری و انفجار اطلاعات منطق کسب و کار کلاسیک را زیر سوال برده است. در نتیجه سازمانها، شرکتها و موسسات، طیف گسترده ای از گزینه های راهبردی و ساختارهای سازمانی را تجربه می کنند. مدل کسب و کار جاری سازمانها، ریشه در اقتصاد صنعتی دارد. از این رو تناسب آن با نیازهای امروز مورد تردید است. برخی از صاحب نظران نظرات خود را در قالب سازمان دانش محور مطرح می کنند، دیگران از انتقال به اقتصاد خدمت محور متمرکز بر هوش و خرد سخن به میان می آورند، بعضی از تمرکز جدی بر شایستگی های محوری و طرحی سازمان به گونه ای بحث میکنند که بهترین وجه آن شایستگی ها را به صورت هرم نفوذ درآورد. بعضی دیگر نیز طرفدار سازمان منعطف و کوچک اند. نظریات بیشتری را نیز میتوان برشمرد ولی پیام همگی روشن است و آن اینکه مدلهای جاری راهبرد و ساختار برای پاسخگویی به چالشهای حتمی عصر اطلاعات به طور باور نکردنی نا کافی است. دسترسی به مفید ترین و مربوط ترین اطلاعات میتواند موجبات بقای واحد اقتصادی را فراهم آورد. امروزه موسسات و شرکتهای بزرگ و کوچک بسیاری، از بسته های نرم افزاری تولید شده و ایجاد سیستم های خاص به عنوان سیستمهای اطلاعاتی استفاده مینمایند. این امر در تمام کشورها و در ارتباط با انواع سازمانها مشهود است. در کشور ما نیز ازدیاد استفاده از سیستم اطلاعاتی مدیریت، بسته های نرم افزاری و ایجاد سیستمهای اطلاعاتی حسابداری روز به روز بیشتر شده و تعداد شرکتها و سازمانهایی که به استقرار آنها دست میزنند افزایش می یابد. در چنین فضایی بواسطه اهمیت استخراج صورتهای مالی حسابرسی شده بررسی نقش این سیستم های مستقر شده حایز اهمیت میشود.

بیان مسئله

اهمیت دسترسی به اطلاعات برای اتخاذ تصمیمی صحیح در گذشته به سان امروز مورد توجه قرار نداشت. اما امروزه، اطلاعات مهم ترین منبع در اختیار مدیر بعد از منابع انسانی محسوب میگردد. از آنجا که افراد در جریان آغاز تصمیم به منابع اطلاعاتی چند گانه متوسل می شوند و با توجه به افزایش حجم و سرعت تولید اطلاعات، ایجاد نوعی سیستم ضروری است که تمام این اطلاعات را پالایش، فشرده، ذخیره و منتقل نماید. و به همین سبب است که نظام اطلاعاتی مدیریت شکل میگیرد. سیستم اطلاعات حسابداری به عنوان بخشی از این نظام، رویدادهای مالی را، ثبت و تلخیص کرده و سپس به عنوان اطلاعات حسابداری، جهت پشتیبانی از فرآیند تصمیم گیری مدیریت گزارش می کند. از سوی دیگر، انقلاب فناوری و انفجار اطلاعات منطق کسب و کار کلاسیک را زیر سوال برده است. در نتیجه سازمانها، شرکتها و موسسات، طیف گسترده ای از گزینه های راهبردی و ساختارهای سازمانی را تجربه می کنند. مدل کسب و کار جاری سازمانها، ریشه در اقتصاد صنعتی دارد. از این رو تناسب آن با نیازهای امروز مورد تردید است. برخی از صاحب نظران نظرات خود را در قالب سازمان دانش محور مطرح می کنند، دیگران از انتقال به اقتصاد خدمت محور متمرکز بر هوش و خرد سخن به میان می آورند، بعضی از تمرکز جدی بر شایستگی های محوری و طرحی سازمان به گونه ای بحث میکنند که بهترین وجه آن شایستگی ها را به صورت هرم نفوذ درآورد. بعضی دیگر نیز طرفدار سازمان منعطف و کوچک اند (کوئین، ۱۹۹۲، ص ۵۰)، (همل و پراهال، ۱۹۹۴، ص ۱۴۷).

نظریات بیشتری را نیز میتوان برشمرد ولی پیام همگی روشن است و آن اینکه مدل‌های جاری راهبرد و ساختار برای پاسخگویی به چالش‌های حتمی عصر اطلاعات به طور باور نکردنی نا کافی است. دسترسی به مفید ترین و مربوط ترین اطلاعات میتواند موجبات بقای واحد اقتصادی را فراهم آورد. امروزه موسسات و شرکتهای بزرگ و کوچک بسیاری، از بسته های نرم افزاری تولید شده و ایجاد سیستم های خاص به عنوان سیستمهای اطلاعاتی استفاده مینمایند. این امر در تمام کشورها و در ارتباط با انواع سازمانها مشهود است. در کشور ما نیز ازدیاد استفاده از بسته های نرم افزاری و ایجاد سیستمهای اطلاعاتی حسابداری روز به روز بیشتر شده و تعدا شرکتهای و سازمانهایی که به استقرار آنها دست میزنند افزایش می یابد. در چنین فضایی بواسطه اهمیت استخراج صورتهای مالی حسابرسی شده بررسی نقش این سیستم های مستقر شده حایز اهمیت میشود.

روش تحقیق

در این تحقیق از دوروش زیر برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است:

روش مطالعات نظری (کتابخانه ای): مراجعه به منابع کتابخانه ای شامل: کتب، مجلات هفتگی و ماهنامه، فصلنامه ها، انتشارات مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، سازمانها و نهادهای آموزشی و اجرایی، پایان نامه های تحصیلی و رساله های تحقیقی مرتبط، در پایگاههای الکترونیکی از قبیل اینترنت و... بخش ادبیات و تئوریک موضوع، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت

روش مطالعات میدانی (پرسشنامه): در این تحقیق به منظور بررسی و تجزیه و تحلیل متغیرهای مربوط به تحقیق که در ادبیات تحقیق مورد بحث قرار گرفت و نهایتاً "سنجش ایده های جامعه آماری در ارتباط با میزان تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت، پرسشنامه ای در این زمینه تهیه و تنظیم و توزیع گردید. از مقیاس لیکرت برای پاسخ گویی به سوالات پرسشنامه استفاده شده است. از خصوصیات مهم این مقیاس، گسترش بخشیدن به حوزه انتخابی پاسخگویی و فراهم آوردن گزینه های بیشتری برای آن می باشد. بدین منظور که از پاسخگویان خواسته می شود یکی از گزینه ها را انتخاب نمایند.

جامعه آماری تحقیق و نمونه: در این تحقیق صفت مشخصه ای که برای جامعه آماری تعیین شده است، عبارت است:

۱- عضو حسابرسان معتمد بورس اوراق بهادار

۲- اساتید هیئت علمی دانشگاههای آزاد

۳- آشنایان با سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت..

روش نمونه گیری: در این تحقیق حاضر از روش نمونه گیری تصادفی ساده بهره جسته ایم. در نمونه گیری تصادفی ساده هر یک از عناصر جامعه مورد نظر برای انتخاب شدن شانس مساوی دارند برای تعیین حجم نمونه در این روش به صورت دو مرحله ای زیر عمل می کنیم. فرمول کلی حجم نمونه (فرمول کوکران) به صورت زیر است:

$$n_0 = \frac{z^2 a/2 \text{var}(\theta)}{d^2}$$

که در فرمول بالا $z a/2$ مقدار نرمال استاندارد برای $100(1-\alpha)$ درصد اطمینان است $\text{var}(\hat{\theta})$ واریانس پارامتر بر آورده شده و d مقدار خطا می باشد.

در صورتی که حجم جامعه نامحدود باشد از فرمول بالا استفاده می گردد. ولی اگر حجم جامعه مشخص و برابر N باشد به

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}}$$

صورت زیر فرمول بالا تعدیل می شود.

البته مقدار $var(\hat{\theta})$ معمولاً نامعلوم است. اما اگر جامعه مورد تحقیق (یکی از پارامترهای مورد تحقیق) به صورت دو حالتی باشد می توان $var(\hat{\theta}) = pq$ در نظر گرفت. حسن این کار این است که می توان حداکثر مقدار را برای $var(\hat{\theta})$

در نظر گرفت. (حداکثر مقدار ممکنه که پیش می آید) این حالت در صورتی رخ می دهد که $p = q = \frac{1}{2}$ باشد.

$$n_0 = \frac{(1.96)^2(0.5)(0.5)}{(0.08)^2} = 150.06$$

پس با خطای $d=0.08$ مقدار $n_0=150.06$ می باشد.

$$n_0 = \frac{150.06}{1 + \frac{150.06}{300}} = 100.04 \approx 101$$

و می دانیم که $N=300$

پس تعداد نمونه ما برای جامعه $N=300$ برابر با $N=105$ می باشد.

جامعه نمونه: جامعه نمونه ما ۱۰۵ عضو دارد که با استفاده از روش نمونه گیری ساده از بین جامعه ۳۰۰ نفری طبق محاسبات پیش گفته حاصل شده است.

از نظر زمان: با توجه به اینکه سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت پدیده تقریباً "نوبنی در تهیه و ارائه اطلاعات می باشد لذا مربوط به زمان حال است. به عبارت دیگر ما در پی آنیم که با گرد آوری داده ها و اطلاعات درباره شرایط فعلی، به شناخت بهتر و کاملتری از وضع موجود برسیم. لذا این پژوهش از نظر زمان، یک پژوهش پیمایشی است.

از نظر هدف: از نظر هدف، روش پژوهش به سه دسته توصیفی، تطبیقی و ارزشیابی تقسیم می شود. هدف این تحقیق، بررسی شناخت اثر سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر صورت های مالی حسابرسی شده است، که برای دستیابی به این هدف، ماهیت، شرایط و عناصر متشکله موضوع مورد بررسی، بدون قضاوت و داوری وصف می گردد. بنابراین این پژوهش از نظر هدف، یک پژوهش توصیفی است.

روایی و پایایی پرسشنامه:

دو ویژگی مهم پرسشنامه به عنوان ابزار گرد آوری اطلاعات عبارتند از:

الف) روایی پرسشنامه: مقصود آنست که پرسشنامه آنها را که باید اندازه گیری کند، اندازه گیری می کند. به این منظور در این تحقیق، روایی پرسشنامه به تدوین پرسشها بر اساس مبنای نظری تحقیق و با تایید و اظهار نظر اساتید و کارشناسان متخصص و استفاده از نظرات آنان در رابطه با وضعیت سوالات حاصل شده است

ب) پایایی پرسشنامه: پایایی مربوط به ثبات است. یعنی بدست آوردن پاسخهای یکسان و شبیه به هم، یعنی حصول یک نتیجه به طور مکرر. به عبارت دیگر منظور از پایایی این است که با انجام آزمودن همیشه نتایج یکسانی بدست آید.

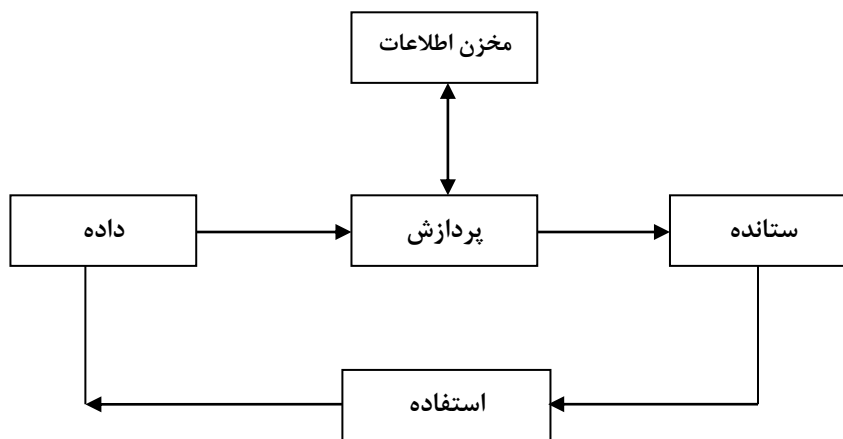

هدف از سنجش پایایی پرسشنامه این است که در زمانها و مکانها ی مختلف قابلیت کاربرد داشته باشد. در واقع تحقیقی پایاست که ابزار اندازه گیری آن معتبر باشد و چنانچه تحقیق توسط فرد دیگر یا همان محقق دوباره در زمانها و مکانهای دیگر انجام شود به همان نتیجه مشابه دست یابد. در این تحقیق به منظور کسب پایایی پرسشنامه از میان روشهای عمده برآورد ضریب پایایی از روش ضریب آلفای کرون باخ استفاده گردیده است. بدین صورت که ابتدا ۲۲ پرسشنامه بین پاسخ دهندگان توزیع و پس از پاسخگویی جمع آوری گردید. سپس به کمک نرم افزار spss ((آلفای کرون باخ)) محاسبه گردید.

متغیرهای تحقیق : در این تحقیق سعی شده است نقش سیستمهای اطلاعاتی حسابداری و سیستمهای اطلاعاتی مدیریت در صورتهای مالی حسابرسی شده و ارائه ، اطلاعات مرتبط بررسی گردد. در این پژوهش متغیرهای « مربوط بودن » ، « قابلیت مقایسه » و « قابلیت اعتماد بودن » اطلاعات حسابداری در صورتهای مالی حسابرسی شده به عنوان متغیرهای وابسته و صورتهای مالی حسابرسی شده از سیستمهای اطلاعاتی حسابداری و سیستمهای اطلاعاتی مدیریت به عنوان متغیر مستقل میباشد. بنا بر این تلاش شده است میزان تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته در قالب سوالات پرسشنامه گنجانده شود.

تعریف سیستم اطلاعات

یک سیستم اطلاعات که گاهی اوقات سیستم پردازش داده نامیده میشود یک سیستم مصنوعی است که متشکل از مجموعه کاملی از مولفه های دستی و رایانه ای میباشد که برای جمع آوری ، ذخیره و اداره داده ها و تهیه اطلاعات مورد نیاز کار بران تهیه شده است شکل زیر اجزا فعال یک سیستم اطلاعات را نشان میدهد .

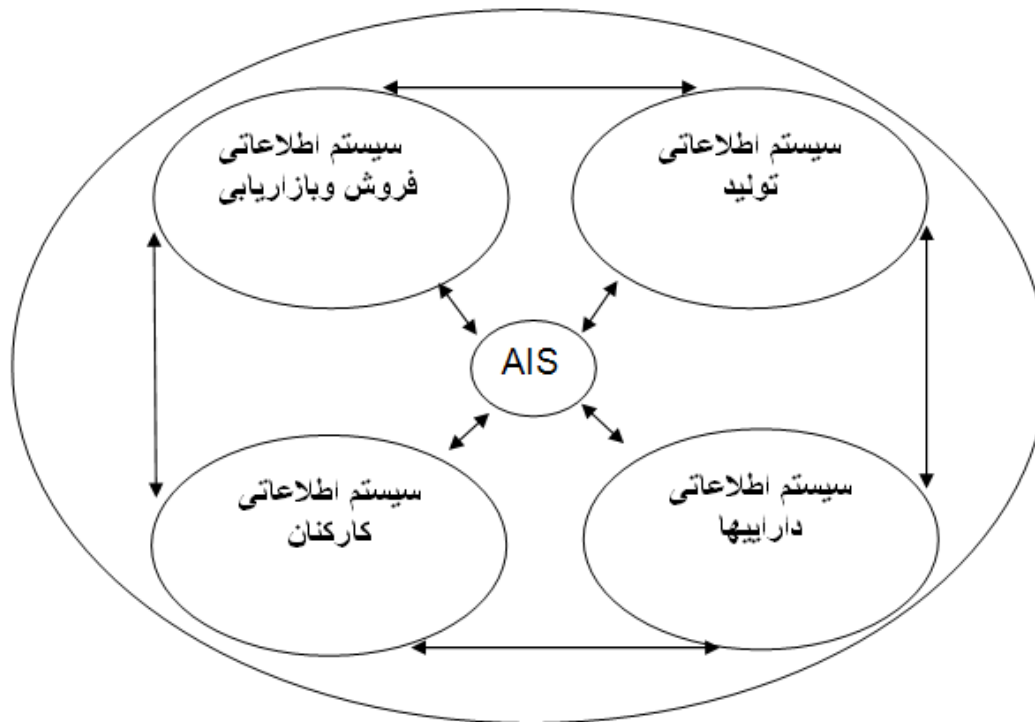
شکل ۱ اجزاء فعال یک سیستم اطلاعات

تعریف سیستم اطلاعاتی مدیریت

سیستم اطلاعاتی مدیریت نوعی سیستم مصنوعی است که شامل مجموعه ای از مولفه های رایانه ای و دستی میباشد که برای تسهیل عملیات یک شرکت و حمایت از فرایند تصمیم گیری از طریق اطلاعاتی که مدیران میتوانند برای برنامه ریزی و نظارت بر فعالیتهای شرکت استفاده نمایند ، ایجاد شده است.

یک سیستم اطلاعاتی مدیریت نسبت به یک سیستم اطلاعات ساده هدف بالا تری را دارد . سیستم اطلاعاتی مدیریت از اطلاعات برون داد جهت اتخاذ تصمیم میکند.

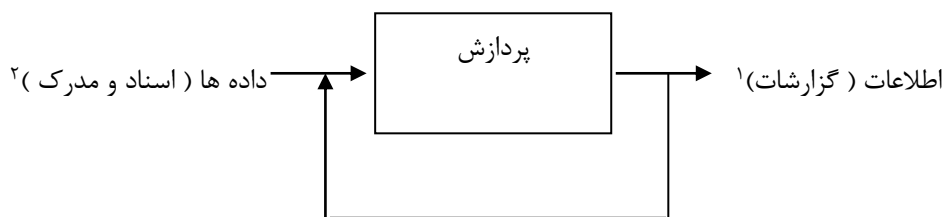
شکل زیر مولفه های یک سیستم اطلاعاتی مدیریت را به تصویر می کشد.

شکل ۲ مولفه های یک سیستم اطلاعاتی مدیریت

سیستم های اطلاعاتی حسابداری

سیستم اطلاعاتی حسابداری بخشی اساسی از سیستم اطلاعاتی مدیریت است که داده های (ورودی های) بدست آمده از رویدادهای مالی را دریافت نموده و پس از انجام پردازش روی آنها، اطلاعات مالی مفید برای استفاده کنندگان (درون سازمانی یا برون سازمانی) ارائه میدهد. این سیستم را میتوان به صورت ساده در قالب شکل زیر تصویر کرد.

باز خورد (کنترل)³

تعریف سیستم اطلاعات حسابداری

¹-Information

²-Data

³-Feed back

تعاریف متعددی از سیستم اطلاعات حسابداری ارائه شده است. در یک تعریف سیستم اطلاعات حسابداری عبارت از مولفه ها و عناصری از سازمان است که از طریق پردازش رویدادها ی مالی اطلاعات هشدار دهنده و اطلاعات مبنای تصمیم گیری را در اختیار استفاده کنندگان از این اطلاعات قرار میدهد. در تعریفی جامع تر سیستم اطلاعات حسابداری عهده دار وظیفه تبدیل داده های اطلاعاتی به گزارشهای سودمند مالی و ارائه آن به مدیریت درون سازمان و مراجع بیرون از سازمان جهت تصمیم گیری است. تبدیل داده های اطلاعاتی به گزارشهای مالی در سیستمهای اطلاعات حسابداری در قالب فرآیند جمع آوری، طبقه بندی، پردازش، تجزیه و تحلیل و انتقال اطلاعات صورت می گیرد.

تعریف جامع تری که از سیستم اطلاعات حسابداری ارائه شده است، چنین است:

سیستم اطلاعات حسابداری عهده دار وظیفه تبدیل داده های اطلاعاتی به گزار شهای سودمند مالی و ارائه آنها به مدیریت درون سازمان و مراجع بیرون از سازمان جهت تصمیم گیری می باشد. تبدیل داده های اطلاعاتی به گزارشهای مالی در یک سیستم اطلاعاتی حسابداری در قالب فرآیند جمع آوری، طبقه بندی، پردازش تجزیه و تحلیل و انتقال (ارائه) اطلاعات صورت میگیرد.

اگر بخواهیم عناصر و ویژگیهای اساسی تعاریف فوق را مورد تأکید و تعمق قرار دهیم، باید نکات زیر را برشماریم:

- سیستم اطلاعاتی حسابداری از جامعیت برخوردار است.
- سیستم اطلاعاتی حسابداری هر نوع سازمان، از جمله بنگاه های اقتصادی و موسسات غیر انتفاعی و بخشهای دولتی و خصوصی را در بر میگیرد.

-گسترده ارائه محصولات اطلاعاتی یک سیستم حسابداری مراجع بیرونی و مراجع درونی سازمان را در سطح مختلف در بر میگیرد.

-گزارشهای قابل استخراج از سیستمهای اطلاعاتی حسابداری بر روی مبنای تصمیم گیری قرار گرفته و میتواند دارای ارزش افزوده قابل ملاحظه ای باشد

همانطور که در تعریف سیستم اطلاعات حسابداری بیان شد این سیستم سه نوع اطلاعات را تهیه میکند که عبارتند از:

الف) اطلاعات مربوط به ثبت نتایج:

این گروه از اطلاعات حوادث و اتفاقات انجام شده در گذشته را نشان میدهد. صورتهای مالی شامل سود و زیان و تراز نامه این گروه اند.

ب) اطلاعات هشدار دهنده:

اطلاعاتی که موجب جلب توجه استفاده کنندگان است. گزارش انحرافات بودجه که مغایرت اطلاعات مربوط به عملیات واقعی و اطلاعات پیش بینی شده را نشان می دهد جزو این گروه اند.

ج) اطلاعات تصمیم گیری:

شامل اطلاعاتی اند که برای تصمیم گیری مورد استفاده قرارمیگیرند. این اطلاعات جهت برنامه نویسی مالی ضروری میباشد و معمولا از نظر زمانی آینده را شامل میگردند.

پیشینه تحقیق

در خارج از کشور آنچه بیشتر مورد بررسی قرار گرفته نقش «فناوری اطلاعات» در ویژگی های کیفی گزارشگری بوده است. «آشباح، جانسون و وارفیلد» در تحقیقی که با هم انجام داده اند به تغییرات قابل توجه ای در صورت های مالی حسابرسی

شده در اینترنت بویژه در کیفیت به موقع بودن دست یافته اند. آنها بیان کردند که تعادل نسبی بین دو ویژگی قابلیت اعتماد و مربوط بودن اطلاعات مهم ترین نکته در پیدایش اینترنت است.

«گراهام و بالدوین» در سال ۲۰۰۳ بیان کردند که استفاده از اطلاعات در صورتهای مالی می تواند روند قضاوت را تحت تاثیر قرار دهد به عبارت بهتر «مربوط بودن» تحت تاثیر می گذارد.
«تئودرجی ماک» در مقاله ای تحت عنوان «مفاهیم ارزش اطلاعات حسابداری» به ضرورت شناخت ارزش اطلاعات تاکید کرده و بیان کرده است که ارزش اطلاعات ضرورت به کارگیری مناسب سیستمهای اطلاعاتی حسابداری را ایجاب می کند.
در ایران به صورت پراکنده چندین مقاله پیرامون وضعیت سیستم های اطلاعاتی و نقش نرم افزارهای حسابداری در دگرگون ساختن فضای سنتی، ثبت رویدادها و گزارشگری توسط دانشجویان و استادان ارائه شده است.

از جمله آقایان «عرب مازار و پژوهی» در سال ۱۳۷۲ در مقاله ای تحت عنوان بررسی وضعیت کاربرد رایانه و بسته های نرم افزاری در تهیه اطلاعات مالی توسط شرکت های ایرانی به اختصار پرداخته اند. «مانیان» نیز در سال ۱۳۷۳ در پژوهشی تحت عنوان «بررسی عوامل موثر در رضایت مندی کاربران نهایی و برنامه ریزی رسمی استفاده از نرم افزارهای کاربردی و سواد کاربران» پرداخته است. آقای حجت اله خادم از دانشگاه تهران در سال ۱۳۷۵ در پایان نامه خود به بررسی تاثیر اطلاعات حسابداری بر تصمیم گیری مدیران شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته است و همچنین آقای عباس جدیدی از دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۸۱ در پایان نامه خود به بررسی تاثیر ویژگی های سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم گیری مدیران گروه بهمن پرداخته است.

ولیکن در هیچکدام از پژوهش های انجام یافته در ایران به نقش و تاثیر سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری در صورت های مالی حسابرسی شده که بسیار حائز اهمیت می باشد به صورت بسط یافته پرداخته نشده است.

ما در این تحقیق گزارشات صورت های مالی حسابرسی شده و بدست آمده از این سیستم ها را به واسطه تاثیر گذاری استفاده از آنها در تصمیم گیری ها جستجو می نمایم.

فرضیات تحقیق و سوالات مرتبط به آنها:

فرضیات فرعی:

- ۱- سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر ویژگی ((مربوط بودن)) در صورت های مالی حسابرسی شده تاثیر دارند
- ۲- سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر ویژگی ((قابلیت مقایسه)) در صورتهای مالی حسابرسی شده تاثیر دارند
- ۳- سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر ویژگی ((قابلیت اعتماد)) در صورتهای مالی حسابرسی شده تاثیر دارند

فرضیه اصلی:

سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر صورتهای مالی حسابرسی شده در سطح شرکتهای بورسی تاثیر دارند. برای آزمون فرضیات تحقیق به تدوین پرسشنامه شامل ۳ بخش اقدام گردید به وسیله بخش اول میزان آشنای پاسخ دهندگان با سیستم های اطلاعاتی حسابداری و سیستم های اطلاعاتی مدیریت، و میزان سوابق کاری آنها سنجیده شد و بوسیله بخش دوم فرضیات تحقیق در ارتباط با سیستم های اطلاعاتی مورد سنجش قرار گرفت و نهایتا در بخش سوم فرضیات تحقیق در ارتباط با بسته های آماده نرم افزاری حسابداری سنجیده شد.

در جدول زیر ترکیب سوالات پرسشنامه در ارتباط با فرضیات تحقیق آورده شده است:

سوالات مربوطه	فرضیات
5-6-7-16-17-18	اول
13-14-15-24-25-26	دوم
8-9-10-11-12 19-20-21-22-23	سوم

روش تجزیه و تحلیل داده ها:

آزمون پایایی: یکی از معروفترین و عمومی ترین معیار های سنجش پایایی استفاده از معیار آلفای کرونباخ است. که به صورت زیر است .

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S_{SUM}^2} \right)$$

که در آن K تعداد سوالات S_i^2 واریانس سوال \bar{A} م و S_{SUM}^2 واریانس کل سوالات می باشد. هر چه این معیار به مقدار یک نزدیکتر باشد نشان دهنده پایایی بالا و هر چه این مقدار به صفر نزدیک باشد نشان از عدم پایایی پرسشنامه یا تحقیق میباشد. در صورتی یک پرسشنامه پایاست که مقدار آلفای کرونباخ بزرگتر از مقدار ۰,۷ باشد و هرچه این مقدار به عدد نزدیکتر باشد پرسشنامه از پایایی بالاتری برخوردار می باشد. در پرسشنامه اخیر مقدار آلفا برابر ۰,۹۰۴۱ می باشد که از مقدار ۰,۷ بزرگتر است پس پرسشنامه پایاست.

روشهای آماری پارامتری: گر چه در داده هایی که به صورت نمونه ای جمع آوری شده است و هدف از آن تعمیم نتیجه به کل جامعه می باشد. تاکید بر آمار استنباطی است، اما برای ارائه یک شمای کلی از داده ها، خلاصه کردن آن از آمار توصیفی نیز استفاده می شود. بخش های عمده مورد استفاده در آمار توصیفی با استفاده از جداول فراوانی و نمودارهای مختلف خواهد بود. تمام نتایج این بخش در مورد نمونه مورد نظر صادق است و قابل تعمیم به کل جامعه نیست. در قسمت دوم یعنی آمار استنباطی با استفاده از روشهای آماری نتایج نمونه گیری به کل جامعه تعمیم داده خواهد شد. در این بخش با استفاده از روشهای آماری پارامتری و ناپارامتری به آمار استنباطی خواهیم پرداخت. روشهای آماری که روی این پرسشنامه انجام داده می شود به شرح زیر است.

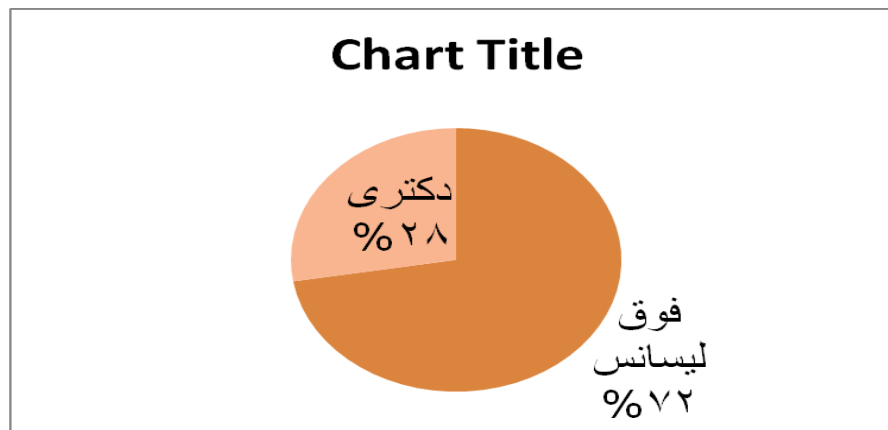
آمار توصیفی

۱- جدول فراوانی و نمودار دایره ای برای سوالات جمعیت شناختی

جدول ۱-۱ میزان تحصیلات پاسخ دهندگان

	تعداد	درصد	درصد واقعی	درصد تجمعی
فوق لیسانس	۷۶	۷۲،۰	۷۲،۰	۷۲،۰
دکتری	۲۹	۲۸،۰	۲۸،۰	۱۰۰،۰
جمع کل	۱۰۵	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰	

نمودار ۲-۱ میزان تحصیلات پاسخ دهندگان

از میان پاسخ دهندگان به پرسشنامه از لحاظ میزان تحصیلات ۷۲،۰ درصد فوق لیسانس و ۲۸،۰ درصد دکتري داشته اند

۲- جدول فراوانی و نمودار میله ای برای تک تک سوالات

آمار استنباطی

۱- آزمون پایایی پرسشنامه

۲- آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

۳- آزمون تی -استودنت تک نمونه ای

۴- آزمون آنالیز واریانس

۵- آزمون مقایسه ای دوتایی میانگین ها

روشهای آماری مورد استفاده در این تحقیق به دو صورت خواهد بود. روشهای آماری توصیفی و روشهای آماری استنباطی

۱- آزمون نرمال بودن (کولموگروف -اسمیرنوف) برای فرضیه اول:

آزمون نرمال بودن (کولموگروف -اسمیرنوف) در فرضیه فرعی اول برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی مربوط

بودن

جدول آزمون نرمال بودن (کولموگروف -اسمیرنوف) در فرضیه فرعی اول برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی

مربوط بودن

	تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی مربوط بودن
تعداد	۱۰۵
میانگین	۳,۷۸۶۷
انحراف استاندارد	۰,۶۷۵۹۹
مقدار قطعی	۰,۱۸۵
مثبت	۰,۱۵۶
منفی	-۰,۱۸۵
نتیجه آزمون کولموگروف	۱,۳۲۱
سطح معنی داری	۰,۶۱

داده هانرمال است (داده هاز جامعه نرمال آمده اند): H_0

داده هانرمال نیست (داده هاز جامعه نرمال نیامده اند): H_1

$\alpha = 0.05 >$ اگر سطح معنی داری $\Rightarrow H_0$

$\alpha = 0.05 <$ اگر سطح معنی داری $\Rightarrow H_1$

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.061 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی اول برای تاثیر بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی مربوط بودن

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.229 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی اول برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی و بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی مربوط بودن

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.201 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

۲- آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) برای فرضیه دوم

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی دوم برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی قابلیت مقایسه

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.204 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی دوم برای تاثیر بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی قابلیت مقایسه

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.059 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی دوم برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی و بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی قابلیت مقایسه

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.196 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

۳- آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) برای فرضیه سوم

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی سوم برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی قابلیت اعتماد

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.747 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی سوم برای تاثیر بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی قابلیت اعتماد

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.368 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

آزمون نرمال بودن (کولموگروف - اسمیرنوف) در فرضیه فرعی سوم برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی و بسته های نرم افزاری حسابداری برویژگی قابلیت اعتماد

داده هانرمال است : $H_0 \Rightarrow \alpha = 0.05 > 0.058 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نماییم .

۴-آزمون نرمال بودن (کولموگروف-اسمیرنوف) برای فرضیه اصلی

آزمون نرمال بودن (کولموگروف-اسمیرنوف) در فرضیه اصلی برای تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری برصورت های مالی حسابرسی شده

داده هانرمال است : $H_0 \implies \alpha = 0.05 > 0.068 =$ سطح معنی داری این آزمون

برای آزمون این متغیر از روشهای پارامتری استفاده می نمایم .

روشهای آماری ناپارامتری

در اغلب آزمونهای آماری فرضیهایی از قبیل فرض نرمال بودن داده ها، همسانی واریانس، استقلال داده ها و..... باید صادق باشد تا نتایج و روشها معتبر باشند. در صورت رد هر کدام از فرضها بخصوص فرض نرمال بودن از روشهایی در آمار استفاده می شود که به روشهای ناپارامتری معروف هستند .

علاوه بر این که روشهای ناپارامتری به فرضیات کمتری نسبت به سایر روشها احتیاج دارند بلکه به مقیاس اندازه گیری داده ها نیز حساسیت کمتری دارند. یک تعریف متداول برای روشهای ناپارامتری چنین است. یک روش آماری را ناپارامتری می گوئیم اگر بتوان آن را برای یکی از انواع داده های زیر به کاربرد .

-داده هایی با مقیاس اندازه گیری اسمی

-داده هایی با مقیاس اندازه گیری ترتیبی

داده هایی با مقیاس فاصله ای یا نسبتی

نتیجه گیری

نتیجه گیری براساس فرضیه فرعی اول

طبق نتایج بدست آمده، معین شد ((سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی کیفی مربوط بودن در صورت های مالی حسابرسی شده تاثیر بالایی دارد))

با بحث و بررسی درمبانی نظری می توان عنوان کرد، پیشرفت شگفت انگیزسیستم های اطلاعاتی وبسته های آماده نرم افزاری حسابداری، به استفاده کنندگان کمک کند تا تصمیم گیری های مدیریتی و مالی بهتری را اتخاذ نمایند چراکه مربوط بودن

اطلاعات را افزایش می دهد. آنچه در ارزیابی هاب دست آمد حاکی از آن است که سیستم های اطلاعاتی وبسته های نرم افزاری حسابداری در به موقع ارائه اطلاعات تاثیر بسزایی دارند.

نتیجه گیری براساس فرضیه فرعی دوم

طبق نتایج بدست آمده معین شد. سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر ویژگی کیفی قابلیت مقایسه در صورتهای مالی حسابرسی شده تاثیر بالایی دارد. در بررسی وسایل تایید تاثیر می توان به افزایش در ثبات رویه ناشی از استفاده سیستم های اطلاعاتی وبسته های نرم افزاری حسابداری اشاره نمود که اکثریت پاسخ دهندگان و کارشناسان فرم به آن تاکید داشته اند. دلیل آن رامی توان اینگونه دانست که در صورتهای مالی حسابرسی شده منتج از سیستم های اطلاعات حسابداری وبسته های آماده نرم افزاری از فرمت مشخص استفاده می گردد و همچنین رویه های یکنواخت رابرای صورتهای مالی حسابرسی شده تعریف می نمایند. بنابراین ثبات رویه در آن شرکت افزایش می یابد و همچنین افشای مالی بیشتری انجام می گردد. بنابراین قابلیت مقایسه اطلاعات مالی شرکت افزایش می یابد و دیگر قابلیت مقایسه شرکتهای مختلف پایگدیگر به دلیل تفاوت های زیادی در محتوا و روش توزیع گزارشهای مالی مختلف، کاهش می یابد.

نتیجه گیری بررسی فرضیه سوم

طبق نتایج بدست آمده معین شد، سیستم های اطلاعاتی مدیریت سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویگی کیفی قابلیت اعتماد در صورتهای مالی حسابرسی شده شرکتهای پذیرفته شده در بورس تاثیر پائینی دارد. قابلیت استفاده اطلاعات حسابداری بیشتر به تهیه کنندگان اطلاعات بستگی دارد. تا بازارهایی که با آن اطلاعات تهیه می گردند، زیرا تهیه کنندگان اطلاعات هر کدام در صورتی که از روش اندازه گیری صحیح بسته به شرایط استفاده نمایند تاثیر گذاری متفاوتی را دارند و همچنین در انجام صادقانه و بدون سوگیری و جانبداری عمل نمایند و اطلاعات رابه طور کامل ارائه نمایند و تنها تایید کننده این اطلاعات حسابرسان می باشند. به طور کلی اطلاعات مالی هنگامی قابل اعتماد است که حسابرسان مستقل آن را تایید کنند.

نتیجه گیری کلی

همانطور که در فصل چهارم مشاهده شد میزان تاثیر سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری مورد ارزیابی قرار گرفت و نتایج به شرح زیر حاصل شد:

جدول تاثیر سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر هر یک از ویژگیهای کیفی

ردیف	ویژگیهای کیفی	میزان تاثیر	رتبه بندی
۱	مربوط بودن	بالا	رتبه اول
۲	قابلیت مقایسه	بالا	رتبه دوم
۳	قابلیت اعتماد	پایین	رتبه سوم

جدول تاثیر سیستم های اطلاعاتی مدیریت بر هر یک از ویژگیهای کیفی

ردیف	ویژگیهای کیفی	میزان تاثیر	رتبه بندی
۱	مربوط بودن	بالا	رتبه اول
۲	قابلیت مقایسه	بالا	رتبه دوم
۳	قابلیت اعتماد	پایین	رتبه سوم

جدول تاثیر سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر هر یک از ویژگیهای کیفی

ردیف	ویژگیهای کیفی	میزان تاثیر	رتبه بندی
۱	مربوط بودن	بالا	رتبه اول
۲	قابلیت مقایسه	بالا	رتبه دوم
۳	قابلیت اعتماد	پایین	رتبه سوم

نتایج این تحقیق نشان میدهد که استفاده از سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری تغییرات قابل توجهی بر صورتهای مالی حسابرسی شده شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ایجاد کرده است. بخصوص در کیفیت مربوط بودن اطلاعات حسابداری که عمدتاً از به موقع بودن اطلاعات ناشی می گردد. و همچنین از جداول فوق مشخص است که تاثیر در کیفیت مربوط بودن صورتهای مالی حسابرسی شده در رتبه نخست قرار گرفته است.

همانطور که در جدول فوق معین شده است میزان تاثیر سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری بر قابلیت مقایسه نیز بالا می باشد و به دلیل افزایش در ثبات رویه قابلیت مقایسه رادرسالهای مالی متفاوت شرکت فراهم می سازد. و میزان تاثیر بر قابلیت اعتماد پایین بوده است. چراکه همواره قابلیت اعتماد صورتهای مالی حسابرسی شده تحت تاثیر روش های اندازه گیری صحیح و باارائه کامل و بدور از جانبداری تهیه کنندگان اطلاعات که همان حسابداران می باشند، بوده است و این حسابرسان می باشند که می توانند سبب افزایش این ویژگی گردند.

علاوه بر این آنچه در جدول فوق معین گردیده است حاکی از برابری تقریبی با خطای α میزان شدت تاثیر سیستم های اطلاعاتی و بسته های نرم افزاری بر قابلیت مقایسه و قابلیت اعتماد در صورتهای مالی حسابرسی شده شرکتهای بورسی می باشد.

پیشنهادات کاربردی

نتایج تحقیق نشان می دهد که سیستم های اطلاعاتی مدیریت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری برویژگی های کیفی اطلاعات تاثیر گذار است که این تاثیر از طریق صورتهای مالی حسابرسی شده اعمال می گردد. این صورتهای مالی حسابرسی شده، اطلاعات راباویژگی های متفاوت تهیه می کند که از یک طرف با توجه به پیشرفتهای روز افزون در AIS و نرم افزارهای مالی انتظاری رود که تاثیر آن بر صورتهای مالی حسابرسی شده و به تبع آن برویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری روز به روز بهبود یابد.

بنابراین از نظام حسابداری کشور انتظاری رود که همگام با تحولات فناوری اطلاعات سیستم های سنتی حسابداران را متحول سازد و در این مسیر گام بردارد و گزارشگرهای و افشاگرهای جامع حسابداری و مالی راباتغییرات سریعی که در دنیای تجاری ایجاد شده همگام سازد.

- پیشنهاداتی که در این راه به نظر میرسد عبارتند از:

- آموزش سیستم های اطلاعاتی و تربیت حسابداران و حسابرسان نه فقط به منظور کاربرد آنها بلکه در جهت دستیابی به صورتهای مالی حسابرسی شده مطلوب، به خلاقیت و طراحی نیز دست یابند.

- طراحی سیستم های حسابداری و حسابرسی مناسب با فناوری جدید و تدوین استانداردهای متناسب با آنها

- در دسترس بودن تجهیزات لازم بصورت ارزان و بستر سازی فرهنگی

- تا اقداماتی مذکور صورت نگیرد امکان ایجاد مدل جدید صورتهای مالی حسابرسی شده اطلاعات که نیازهای استفاده کنندگان رادردنیای که فناوری اطلاعات دسترسی به اطلاعات رامکفی شناخته است وجود نخواهد داشت.

پیشنهادات برای تحقیقات آتی

با انجام هر کار عملی راه به سوی مسیر جدید بازمی شود و ادامه راه مستلزم انجام تحقیقات دیگری است. بدین لحاظ تحقیقاتی

که در ادامه تحقیق حاضر توصیه می شود انجام گیرند به شرح زیر است:

- بررسی تقلبات ناشی از استفاده سیستمهای اطلاعاتی مدیریت وبسته های نرم افزاری حسابداری در شرکتهای بورس

- نقش سیستم های اطلاعاتی مدیریت وبسته های نرم افزاری حسابداری بر کیفیت حسابرسی حسابداران مستقل

- نقش سیستم های اطلاعاتی مدیریت وبسته های نرم افزاری حسابداری بر جذب سرمایه گذاری شرکتهای

- نقش سیستم های اطلاعاتی مدیریت وبسته های نرم افزاری حسابداری بر تصمیم گیریهای مالی و مدیریتی

- نقش سیستم های اطلاعاتی حسابداری در افزایش سود سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار

حسابرسی سیستمهای اطلاعاتی حسابداری وموانع پیش روی آن

-منابع فارسی:

- ابراهیم آبادی، م، ۱۳۸۸، "نقش سیستم های اطلاعاتی وبسته های نرم افزاری در کیفیت گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد آذر، ع، و منصور مومنی، ۱۳۷۷، "آمار و کاربرد آن در مدیریت"، جلد دوم، انتشارات سمت .
- امین، ف، ۱۳۷۶، "روش های مقدماتی آماری"، تهران، انتشارات امیر کبیر
- بدری، ا، ۱۳۷۲، "اطلاعات حسابداری و تصمیم گیری: چند فرضیه رفتاری"، فصلنامه بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴، ص ۸۳-۶۳.
- بدری، ا، ۱۳۷۲، "اطلاعات حسابداری و تصمیم گیری: چند فرضیه رفتاری"، فصلنامه بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴، ص ۸۳-۶۳.
- بهرامفرن، و ولی اله رسولی، ۱۳۷۷، "ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری مدیریت و نقش آن در تصمیم گیری مدیریت"، فصلنامه بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۲۵، ص ۱۰۹-۸۶
- تارخ، م. و امیر علی آلی، ۱۳۸۱، "تکنولوژی اطلاعات و صادرات نرم افزار فنشر"، پیام اوران کلک آزاد، تهران
- تالانه، ع، و حسین حمزه نخجوانی، ۱۳۷۱، "فرآیند تصمیم گیری افراد با استفاده از اطلاعات حسابداری"، نشریه حسابداری، شماره ۱۲، ص ۶۰-۵۶.
- جان، ب، ترجمه حسن پاشا و نرگس طالقانی، ۱۳۶۶، "روشهای تحقیقی در علوم تربیتی"، نشر رشد.
- جدیدی، ع، ۱۳۸۱، "بررسی تاثیر ویژگی های سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم گیری مدیران گروه بهمن"، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت، دانشگاه اصفهان
- حساس یگانه، ی. و علی اکبر یحیی پور، ۱۳۸۲، "مبانی نظری گزارشگری تجاری"، مجله حسابداری، شماره ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲.
- خادم، ح، ۱۳۷۵، "بررسی تاثیر اطلاعات حسابداری بر تصمیم گیری مدیران شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه تهران
- خاکی، غ، ۱۳۸۷، "روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی"، انتشارات: بازتاب
- شماخی، ح، ۱۳۷۹، "بررسی توسعه سیستم های کامپیوتری حسابداری در شرکت های بیمه"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد تهران مرکزی
- منابع لاتین:

- Hollander, A, S & Denna, E, L, & Cherrington, J, O, 1999, "Accounting information Technology and the Business Solution" Volume 6 Advances in Accounting Information Systems.
- Kohler, E, 1983, "Dictionary for Accounting". New Jersey. Prentice-Hall.
- McGrann, J, 2002, "Using Financial Information to Improve Ranch Performance", Department Of Agricultural Economics, Texas and A.M. University.

- Popo,p,& Wangner , C, 2001,"Critical success factors:success and failure case of information systems for senior executives", Decision Support Systems, May , PP.393-418.
- Rahman, M, & Halladay, M, 1998, "Accountiog information System" ,International Journal Of Accounting information Systems ,Page 9-14.
- Sutton, S,G, 2000, " The Changing Face of Accounting in an information Technoligy Dominated World " , International Journal Of Accounting information Systems, Page 1-8.
- Tansey , D, T, & Darnton, G, & Waterside, J, 2003,"Business information Technology and Society, Routledge" ,London and New York . First ed.
- Travica, B, & Cronin, B, 1995,"The Argo : A Strategic information Systems for Groupn Decision M aking", International Journal of Information Systems, Vol 15 . I ssue 3. Pp 223-236.
- Ulrich, J.G, & E.O , Allan &P.W, William, 1990, "Accounting information Systems", Second Edition, PWS Kent Publishing Company.
- Wu, H, Fredrik, 1984, " Accounting information Systems Theory and Practice", New York . McGrawHill.

منابع اینترنتی:

- .org, 1978, "Financial Accounting Standard Board", Concept No. 1 Objective of financial www.Fasb.org
- , 2000, " Financial Accounting Standard Boar"d, Steering Committee, Business www.Fasb.org Reporting Research Project.